

7. maj 2024
J.nr. 2024 - 3015

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 447 af 9. april 2024 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Kofod (DF).

Jeppe Bruus

/ Didde Riggelsen

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre og vurdere, om overvågningen af danskerne er en krænkelse af retten til privatliv, som Institut for Menneskerettigheder omtaler som en risiko, og hvilke betænkeligheder har ministeren om dette? Der henvises til ”Skat bruger kunstig intelligens til at overvåge danskerne”, tv2.dk, den 9. april 2024.

Svar

Der henvises i spørgsmålet til en artikel på TV2.dk, hvor det fremgår, at Skatteforvaltningen anvender en række systemer baseret på kunstig intelligens til at overvåge danskerne, herunder at Skattestyrelsen mørklægger formålet med systemerne baseret på kunstig intelligens, samt at overvågningen medfører risiko for brud på menneskerettigheder ifm. krænkelse af privatlivets fred.

Jeg vil gerne slå fast, at jeg som skatteminister er meget optaget af borgernes retssikkerhed, og det er vigtigt for mig at sige, at Skatteforvaltningen klart har tilkendegivet, at der ikke foregår massiv overvågning, som det antydes i denne og andre mediehistorier.

Jeg kan i den forbindelse henholde mig til følgende, som Skatteforvaltningen har oplyst:

”Der fremgår i medierne en række historier med misforståelser om Skatteforvaltningens anvendelse af kunstig intelligens-modeller, herunder at Skatteforvaltningen masseovervåger ved at anvende offentligt tilgængelige data, data købt fra eksterne kilder og lokationsdata i kunstig intelligens-modeller, samt at der er risiko for fejl ifm. automatiserede afgørelser baseret på kunstig intelligens-modeller.

Skatteforvaltningen er som led i sin myndighedsudøvelse i besiddelse af en lang række data. Det kan fx være oplysninger indberettet fra borgere eller virksomheder selv eller tredjepartsdata indberettet både fra nationale og udenlandske indberettere. Tredjepartsdata kan fx komme fra pengeinstitutter og pensionselskaber. I forskellige sammenhænge anvender Skatteforvaltningen kunstig intelligens-modeller til at analysere de store datamængder, som Skatteforvaltningen er i besiddelse af.

Skatteforvaltningen kan ved hjælp af disse modeller bedre analysere store mængder data og finde mønstre i data for at udvælge de rette sager til kontrol. Skatteforvaltningen anvender ikke data fra fx Google, Facebook og andre sociale medier i udvikling og anvendelsen af kunstig intelligens-modeller. Skatteforvaltningen køber heller ikke data fra eksterne kilder for at anvende dem i udvikling og anvendelsen af kunstig intelligens-modeller.

Skatteforvaltningen benytter ikke data, der kan sige noget om borgeres lokationer ud fra fx betalingskort eller telefoner i forbindelse med udvikling og anvendelse af kunstig intelligens-modeller. Nogle af Skatteforvaltningens kunstig intelligens-modeller indeholder lokationsdata. Lokationsdata i de kunstig intelligens-modeller er fx adresseoplysninger, som kan anvendes til at vurdere, hvilket skattecenter der skal behandle den konkrete borger eller virksomheds sag.

I nogle af Skatteforvaltningens systemer indsamles IP-adresser, som fx kan indikere noget om, hvilke lande indberetninger af skatte- og afgiftsangivelser til Skatteforvaltningen kommer fra. IP-adresser benyttes i nogle projekter i Skatteforvaltningen, da de kan anvendes til at udpege indikatorer for svig, der skal undersøges ved en manuel kontrol. Det kan fx være, hvis én IP-adresse fra udlandet indtaster årsopgørelsesdata for 50 forskellige personer. En præcis placering af borgere kræver yderligere oplysninger, som teleselskaberne kun udleverer efter retskendelse.

Skatteforvaltningen har ikke på nuværende tidspunkt idriftsat kunstig intelligens-modeller, hvori der indgår brug af IP-adresser, men en sådan model er under udvikling på udbytteskatterefusionsområdet.

Skatteforvaltningens anvendelse af kunstig intelligens-modeller understøtter således myndighedsudøvelsen og skatte- og afgiftskontrol. I forbindelse med skatte- og afgiftskontrol bidrager kunstig intelligens-modeller bl.a. til en mere prioriteret udvælgelse af sager, som skal gennemgås af kontrolmedarbejdere. Dermed bidrager modellerne til at sikre, at det er de rigtige borgere og virksomheder, der udtages til kontrol, så staten kan opkræve de korrekte skatter og afgifter. I Skatteforvaltningen træffes ikke automatiserede afgørelser baseret på kunstig intelligens-modeller. De afgørelser, som Skatteforvaltningen træffer med udgangspunkt i kunstig intelligens-modeller, behandles altid manuelt af en af Skatteforvaltningens medarbejdere.

Skatteforvaltningens medarbejdere kan, hvis det vurderes relevant for den konkrete sag, anvende købt data, lokationsdata eller offentligt tilgængeligt data i vurderingen af en sag, selvom data ikke indgår i Skatteforvaltningens kunstig intelligens-modeller. Det kan fx være, hvis en borger på sin offentlige Facebookprofil udlejer et sommerhus uden af have oplyst indtægten heraf.”

Jeg lægger stor vægt på, at der er en åben politisk drøftelse af både muligheder og risici ved brug af kunstig intelligens i skattekontrollen. Jeg har derfor den 24. april 2024 holdt møde med Folketingets partier, hvor der blev redegjort for lovgivningen på området, og hvordan skattemyndighederne anvender kunstig intelligens.

Derudover har jeg bedt Skatteforvaltningen om en fast årlig redegørelse, så Folketingets partier løbende kan drøfte både fremdrift, udvikling og grænserne for brugen af kunstig intelligens i Skatteforvaltningen. Jeg har i den forbindelse også bedt Skatteministeriet se nærmere på rammerne for Skatteforvaltningens muligheder for at indsamle og anvende data, herunder offentlig tilgængeligt data, i forbindelse med udvikling og anvendelse af kunstig intelligens-modeller.

Endvidere har jeg bedt om et oplæg til, hvordan vi kan styrke tilsynet med de nye teknologier på skatteområdet – udover at Skatteforvaltningen allerede stiller alle relevante oplysninger til rådighed for Datatilsynet.